

Konstitutionsutskottets betänkande

1977/78:3

med anledning av motion om valdagen som allmän flaggdag

Motionen

I motionen 1976/77:575 av Erik Hovhammar (m) hemställs "att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag att valdagen vid ordinarie riksdagsval görs till allmän flaggdag".

Beträffande motiveringen hänvisas till motionen.

Gällande ordning m. m.

Sedan 1939 är i almanackan vissa dagar upptagna som allmänna flaggdagar. Dag för riksdagsval anges inte som flaggdag.

Förteckningen i almanackan över flaggdagar har tillkommit på enskilt initiativ, nämligen av bestyrelsen för svenska flaggans dag och är att betrakta endast som en rekommendation. Flagging är dock allmänt förekommande på flaggdagarna på såväl offentliga som enskilda byggnader. För krigsmaktens vidkommande finns tjänsteföreskrifter om i princip obligatorisk flaggning på de allmänna flaggdagarna.

Med hänsyn till innehållet i motionen må noteras att i de övriga nordiska länderna finns föreskrifter om flaggdagar. Till de norska flaggdagarna hör dagen för stortingsval.

Frågans tidigare behandling

I betänkandet Rikets vapen och flagga (SOU 1966:62) föreslogs bl. a. en kungörelse om allmänna flaggdagar och annan officiell flaggning. Förslaget gick bl. a. ut på att kungens och kronprinsens namnsdagar och födelsedagar, nyårsdagen, påskdagen, 1 maj, pingstdagen, svenska flaggans dag den 6 juni, juldagen och dagen för riksdagsval skulle vara allmänna flaggdagar på vilka statliga offentliga byggnader skulle flagga. Betänkandet har remissbehandlats, men någon åtgärd därutöver har ännu inte vidtagits.

Den utredning som föregick ovannämnda betänkande var föranledd av ett riksdagsuttalande i anledning av motioner om bl. a. en enhetlig ordning för beslutanderätten rörande flaggdagarna. Allmänna beredningsutskottet (ABU 1961:1) fann det önskvärt med en fast ordning för bestämmande av flaggdagarna och ansåg att prövningen härav borde ankomma på Kungl. Maj:t. Riksdagen gav Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört (rskr 1961:94).

I en motion (s) till 1973 års riksdag aktualiserades frågan om officiell

flaggning på dag för riksdags- och kommunalval. I sitt av riksdagen godkända betänkande uttalade konstitutionsutskottet (KU 1973:10):

Utskottet delar motionärernas syn på valdagens betydelse. Liksom motionärerna anser utskottet det vara lämpligt att flaggning äger rum på dag för riksdags- och kommunalval. Redan nu förekommer också sådan flaggning i inte obetydlig utsträckning, bl. a. till följd av kommunala beslut därom.

Frågan om att ombesörja en enhetlig ordning för den officiella flaggningen i landet har aktualiserats i skilda sammanhang tidigare, bl. a. genom riksdagskrivelser 1949 och 1961. I ett utredningsförslag, som ännu inte prövats av Kungl. Maj:t, har också lämnats förslag till en sådan ordning. Enligt förslaget, som avlämnades före beslutet om enkammarreformen och den gemensamma valdagen för riksdags- och kommunalval, skall bl. a. dag för val till riksdagens andra kammare vara allmän flaggdag.

Med hänsyn till det anförda kan det enligt utskottets mening antas att den i motionen upptagna frågan kommer att uppmärksammas hos Kungl. Maj:t utan att något särskilt riksdagsinitiativ skall behöva tagas.

I enlighet med utskottets hemställan förklarade riksdagen motionen besvarad med vad utskottet anförde.

En motion (vpk) till 1974 års riksdag med yrkande att Gustav Adolfsdagen den 6 november skulle upphöra att vara allmän flaggdag avstyrktes av kulturutskottet (KrU 1974:18) under motivering att det borde ankomma på Kungl. Maj:t att – utan några uttalanden av riksdagen i sakfrågan – pröva behovet av bestämmelser angående flaggdagar. Riksdagen följde utskottet.

Väsentligen samma yrkande återkom i en motion 1976 (vpk). Motionen avstyrktes av konstitutionsutskottet (KU 1975/76:15) med hänvisning till riksdagens ställningstagande med anledning av 1974 års motion. Reservation avgavs av en ledamot (vpk). Riksdagen följde utskottet.

Utskottet

Riksdagen har redan 1973 i samband med behandlingen av en motion med liknande yrkande, som den nu förevarande, uttalat att det är lämpligt att flaggning äger rum på dag för riksdags- och kommunalval. Någon anledning till ändrat ställningstagande i denna del finns inte.

Med anledning av tidigare riksdagsskrivelser har utredning verkställts om en enhetlig ordning för den officiella flaggningen i landet. Utredningsförslaget tar också upp frågan om flaggning på valdag. Enligt vad utskottet inhämtat är avsikten att förslaget skall upptas till prövning i justitiedepartementet inom en nära framtid.

Med hänsyn till det anförda kan det enligt utskottets mening antas att den i motionen 1976/77:575 upptagna frågan kommer att uppmärksammas hos regeringen utan att något särskilt riksdagsinitiativ skall behöva tas.

Utskottet hemställer

att riksdagen förklarar motionen 1976/77:575 besvarad med vad
utskottet anför.

Stockholm den 4 oktober 1977

På konstitutionsutskottets vägnar

KARL BOO

*Närvarande:*Karl Boo (c), Hilding Johansson (s), Anders Björck (m), Bertil Fiskesjö (c), Torkel Lindahl (fp), Sven-Erik Nordin (c), Ove Karlsson (s), Lars Schött* (m), Bengt Kindbom* (c), Yngve Nyquist (s), Britta Hammarbacken (c), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kerstin Nilsson (s), Marianne Stålberg (s) och Gusti Gustavsson (s).

* Ej närvarande vid justeringen.

